

HOVAWART

37

Ledencontactblad
Hovawart Bond Nederland

Winter 2025 - 2026

Lidmaatschap en contributie
De contributie bedraagt € 40,- per jaar, vooraf te voldoen. Gezinslidcontributie € 5,- per jaar.

Adreswijziging, aanmelding en opzegging:
pmeesterhovawartvereniging@gmail.com.
Opzegging lidmaatschap kan schriftelijk of per e-mail en op elk moment conform de statuten van de vereniging. Zie voor meer info hovawartbond.nl, startpagina, rechterkolom bij het inschrijfformulier.

Lovense Kanaaldijk 40
5015 AK Tilburg, NL
www.hovawartbond.nl

Kamer van Koophandel nr. 60877707
IBAN/SEPA Nummer: NL59INGB0006542675
BIC Nummer: INGBNL2A
Banknaam: ING BANK N.V

Voorwoord

Vakantie achter de rug en weer op volle toeren. Gelukkig heeft het mooie weer er mede voor gezorgd dat we terug kunnen kijken op een geslaagde zomer. De herfst is inmiddels weer voor het grootste gedeelte achter de rug en wellicht dromen we alweer van een beetje sneeuw in de komende winter. Er staan weer een aantal – naar ik hoop – mooie en sfeervolle dagen voor de deur. Hopelijk kunnen we hier met onze vrienden, familie en honden van genieten. In dit blad kunt u zien dat er weer veel gebeurd is in de afgelopen periode, maar eveneens staan er weer mooie activiteiten op de agenda. Blijf a.u.b. onze website ook volgen!

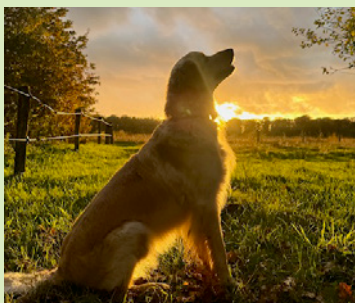
Veel lees- en kijkplezier en voor de kleine hondenbaasjes: Geniet van de mooie plaatjes.

Kees van Gorp

Bestuur

- Kees van Gorp, voorzitter
- Kees van der Sar, vicevoorzitter
- Helen van der Sluis, secretaris
- Camiel Daamen, penningmeester
- Christel van de Westelaken, activiteiten
- Hetty Slaats, bestuurslid

Voor de portefeuillevverdeling van het bestuur zie www.hovawartbond.nl, Algemeen, Bestuur.

Commissie

Rob Joosten, medisch advies
(vragen via bestuur)

Team gedragstesten

- Annemiek Kliebisch
- Jan van Doremalen
- Ylena Somers
- Michael Somers
- Kees van der Sar
- Christel van de Westelaken
- Helen van der Sluis
- Marcel van der Sluis
- Hetty Slaats
- Kees van Gorp

Bijdragen voor clubblad zenden naar:
kopijclubblad@gmail.com

© UIT DIT CONTACTBLAD MAG U NIETS OVERNEMEN
ZONDER VOORAFGAANDE TOESTEMMING

Tineke Eggen

Uit de oude doos

Kees van Gorp

Van tijd tot tijd schrijf ik wat over leden die in het verleden en/of heden iets bijzonders voor de club betekend hebben. Dit keer is het de beurt aan Tineke Eggen.

Tineke woonde met haar man in een mooi dorp in Groningen. Ze hadden een mooie boerderij en waren enorm gastvrije mensen. Ze hadden koeien, paarden en natuurlijk ook honden. Een van de honden was een prachtige blonde jonge hovawartdame. Net als Tineke een beeldschone verschijning. Helaas had het mooie teefje (hiermee bedoel ik de hond natuurlijk) geen officieel erkende stamboom. Ze kwam uit een niet-erkende, maar wel met zorg gefokte lijn. Met deze mooie hond werd ze lid van onze club. Er groeide een hechte vriendschap zowel in de club als op privégebied. We kwamen met een aantal clubleden naar Groningen om te speuren met onze honden. Overigens ook de honden waren meer dan welkom.

Ik zie 'boerin' Tineke nog samen met haar

hond de koeien van het veld terug naar huis brengen. Als stadsjongetje verwacht je bij een boerin een vrouw in een blauwe overal die aan het werk is. Dit was wel even iets anders, het leek wel een westernfilm. Een cowgirl te paard. Een supermooie cowgirl dan wel te verstaan. De boys van onze club wilden allemaal van job ruilen en cowboy worden. Henk, haar man, was echt een fantastische man. Pretoogjes en droge humor. In een clubvakantie in Zwitserland, hoog in de Alpen was hij even de grapjas van de club. Boven in de bergen volgde er een demo koeien melken. Een van de mooiste momenten die wij deelden. Helaas komt aan veel van de allermooiste sprookjes een naar eind. Henk is veel te jong overleden. Tineke is dit verlies nooit te boven gekomen. Mijn persoonlijke vriendschap met haar bleef altijd waanzinnig dierbaar en een bijzonder plekje houden. Ook aan de intense vriendschap die ik met haar moeder had, denk ik nog heel frequent terug. Haar overlijden was voor Tineke wederom een enorme klap.

In de vele jaren die ik Tineke ken, heeft ze van mij Houwaert's Ombra en Houwaert's Mariola Hovena gehad, verder waren er ook nog Roby en Devi. Kortom Tineke heeft heel wat hovawartervaring. In september bezocht ik samen met Kees van der Sar Tineke en haar man Martin.

Gelukkig heeft Tineke een geweldig lieve man ontmoet. Martin is gelukkig ook een enorme hondenliefhebber. Samen genieten ze nu in het prachtige Ootmarsum, waar ze heerlijk wonen. Hun Hovawart Aila v.d. Aardborst, gefokt door Jos en Willemien Huijbers, geniet van alle aandacht die ze krijgt.

Tineke heeft zichtbaar heel wat levenskwaliteit ingeboet. Haar gezondheid is achteruitgegaan, maar de warmte die ze altijd had voor mens en dier, is niet minder geworden. Blij, dat zo'n fijne vriendschap nog steeds bestaat.

Oogziekten

Rob Joosten

Het oog van een hond is erg belangrijk, maar ook kwetsbaar. Oogproblemen komen nogal eens voor en kunnen ongemak, pijn en zelfs blindheid tot gevolg hebben.

Zie de afbeelding met de dwarsdoorsnede van een hondenoog: het licht komt van links, gaat door het hoornvlies, de pupil en lens en komt uiteindelijk via het glasachtig lichaam op het netvlies terecht, waar het wordt omgezet in elektrische signalen en naar de hersenen getransporteerd en daar wordt het verwerkt tot een beeld: 'zien'.

De iris is het gekleurde deel van het oog (blauw of bruin bv.) en de pupil is het zwarte rondje centraal in de iris.

Een aantal belangrijke oogziektes bij honden (niet alle specifiek voor de Hovawart)

1. Glaucoom (groene staar)

Glaucoom (ook wel groene staar) betekent dat de druk binnenin het oog te hoog is. Dit komt doordat het vocht in het oog niet goed weg kan. Die hoge druk beschadigt het netvlies en de oogzenuw. Dit leidt snel tot blindheid die niet meer te genezen is.

Glaucoom kan plotseling of langzaam ontstaan. Acuut glaucoom is een noodgeval. De symptomen zijn plotseling en heftig: veel pijn (de hond knijpt zijn oog dicht, is sloom), een rood oog, een wazig of blauw hoornvlies en een grote pupil die niet reageert op licht. Zonder directe hulp kan de hond binnen 1 tot 2 dagen blind zijn.

2. Progressieve Retina Atrofie (PRA)

Progressieve Retina Atrofie (PRA) is een groep erfelijke ziektes. Hierbij gaan de 'kijkcellen' in het netvlies langzaam kapot, in beide ogen. Dit doet geen pijn, maar de hond wordt er uiteindelijk altijd helemaal en onomkeerbaar blind van.

De eerste signalen zijn vaak klein: de hond wordt onzeker in het donker, durft niet meer in een donkere kamer te lopen of stoot 's avonds tegen dingen aan.

Er is geen medicijn voor PRA. De zorg richt zich op het helpen van de hond nu hij langzaam blind wordt. Help je hond door meubels op dezelfde plek te laten staan, trappen te blokkeren, je stem veel te gebruiken en speelgoed met geluid te geven.

Omdat het langzaam gaat, wennen de meeste honden er goed aan en kunnen ze een prima leven hebben. PRA is meestal 'autosomaal recessief' erfelijk. Dat betekent dat een hond de ziekte alleen krijgt als hij het foute gen van allebei zijn ouders erft.

3. Entropion en Ectropion

Entropion is een 'bouwfout' van het ooglid. Het ooglid (meestal het onderste) krult naar binnen. Dit is pijnlijk, want de haartjes op het ooglid schuren de hele tijd over het oog. Dit zorgt voor irritatie, pijn en kan ernstige problemen geven, zoals zweertjes op het hoornvlies of littekens die het zicht blokkeren.

De symptomen zijn duidelijk: de hond heeft veel tranen, knijpt met zijn oog, heeft rode ogen en wrijft vaak met zijn poot in zijn ogen of langs meubels. Entropion is vaak erfelijk en komt veel voor bij rassen met losse huid (zoals de Shar Pei) of een bepaalde schedelvorm (zoals de Labrador Retriever).

Vaak is een behandeling goed mogelijk; hierbij wordt een reepje huid weggehaald zodat het ooglid weer naar buiten kantelt.

Ectropion is precies het omgekeerde. Je kijkt tegen de binnenkant van het onderste ooglid doordat het

onderooglid te ruim is en niet goed aansluit op de oogbol. Komt bijvoorbeeld voor bij de bloedhonden. Ook ectropion is goed te behandelen middels een operatieve ingreep.

4. Keratoconjunctivitis Sicca (KCS of 'Droog Oog')

Keratoconjunctivitis Sicca (KCS) is ook bekend als 'droge ogen'.

Het is een ontsteking die niet overgaat, waarbij de traanklieren te weinig traanvocht (het waterige deel) maken. De traanfilm beschermt het oog. Het waterige deel is het belangrijkste om het oog schoon, vochtig en gevoed te houden. De symptomen zijn heel typisch: dik, taai, geelgroen slijm in het oog, rode en ontstoken ogen, een dof hoornvlies en de hond knijpt of wrijft met zijn ogen. Als je dit niet behandelt, leidt de chronische droogte tot zweertjes op het hoornvlies, littekens en uiteindelijk blindheid.

De behandeling is in de meeste gevallen levenslang en bestaat onder andere uit:

- Kunsttranen: Oogdruppels of -gels (kunsttranen) om het oog vochtig te houden, zeker in het begin.
- Infecties bestrijden: Soms is een zalf met een antibioticum nodig omdat een droog en beschadigd oog makkelijk ontstoken raakt.

Het succes van de behandeling hangt helemaal af van het baasje. De zalf en druppels moeten vaak levenslang, meerdere keren per dag worden gegeven.

5. Cataract (grauwe staar)

Cataract, ook wel 'grauwe staar' genoemd, betekent dat de lens in het oog troebel wordt. Normaal is de lens helemaal helder, maar bij staar krijgt de pupil een blauwachtige, grijze of

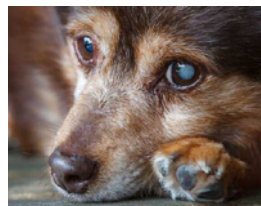
witte waas. De oorzaak is het samenklonteren van eiwitten in de lens; vergelijk het maar met het wit van het ei dat bij koken samenklontert. Alleen nu door andere oorzaken dan koken natuurlijk. Het is als ofdehonddoormatglas moet kijken. Het zicht van de hond wordt langzaam slechter en het kan uiteindelijk tot blindheid leiden als het niet wordt behandeld.

In het begin is staar vaak moeilijk te herkennen. Het duidelijkste signaal is de grijs-witte gloed in het oog. Je kunt ook merken dat je hond onhandiger wordt, tegen dingen aanloopt of moeite heeft om bekende gezichten te herkennen. Sommige honden krijgen last van fel licht of zien slechter in de schemering.

Staar kan verschillende oorzaken hebben:

- Ouderdom: Dit is de meest voorkomende vorm, 'ouderdomsstaar'. Dit begint meestal langzaam bij honden ouder dan 6 tot 9 jaar.
- Erfelijkheid: Sommige rassen zijn er gevoeliger voor en kunnen al op jonge leeftijd staar krijgen. Dit heet juveniele staar.
- Suikerziekte (diabetes): Dit is een veelvoorkomende oorzaak. Honden met suikerziekte kunnen heel snel staar ontwikkelen, soms al binnen een paar maanden. Een groot percentage van de honden met diabetes krijgt binnen een jaar staar. Dit komt doordat de suiker in het oogvocht water aantrekt, waardoor de lens opzwellt.

Staar gaat nooit vanzelf weg. Er zijn geen medicijnen of druppels die de troebele lens weer helder kunnen maken. De enige behandeling om het zicht te herstellen is een operatie. Een

oogspecialist kan de troebele lens verwijderen, de hond heeft dan weer zicht; alleen niet scherp. Er kan ook gekozen worden om een kunstlens te plaatsen; een kostbare operatie die niet routinematig wordt uitgevoerd.

Het ECVO-Oogonderzoek: De Standaard voor Ooggezondheid

Het ECVO-oogonderzoek is een gespecialiseerd, gestandaardiseerd klinisch onderzoek dat is ontworpen om honden te screenen op erfelijke en vermoedelijk erfelijke oogafwijkingen. De afkorting ECVO staat voor het European College of Veterinary Ophthalmologists, de Europese organisatie van diergeneeskundig specialisten in de oogheelkunde.

Wie voert het uit?

Dit onderzoek mag niet door zomaar elke dierenarts worden uitgevoerd. Het wordt exclusief gedaan door erkende veterinaire oogartsen die zijn aangesloten bij het officiële (Nederlandse) ECVO-panel. Deze specialisten volgen een vast protocol en gebruiken gespecialiseerde apparatuur om de ogen te beoordelen.

Hoe verloopt het onderzoek?

De kern van het onderzoek bestaat uit het toedienen van oogdruppels die de pupillen verwijden. Dit duurt ongeveer een half uur. Zodra de pupillen wijd open staan, kan de specialist in een verduisterde ruimte met een microscoop alle structuren van het oog gedetailleerd inspecteren, van het hoornvlies tot diep op het netvlies.

Er wordt specifiek gezocht naar afwijkingen zoals bijvoorbeeld:

- Cataract (grauwe staar)
- Entropion en Ectropion
- Distichiasis (abnormale ooghaaren)
- Progressieve Retina Atrofie (PRA)

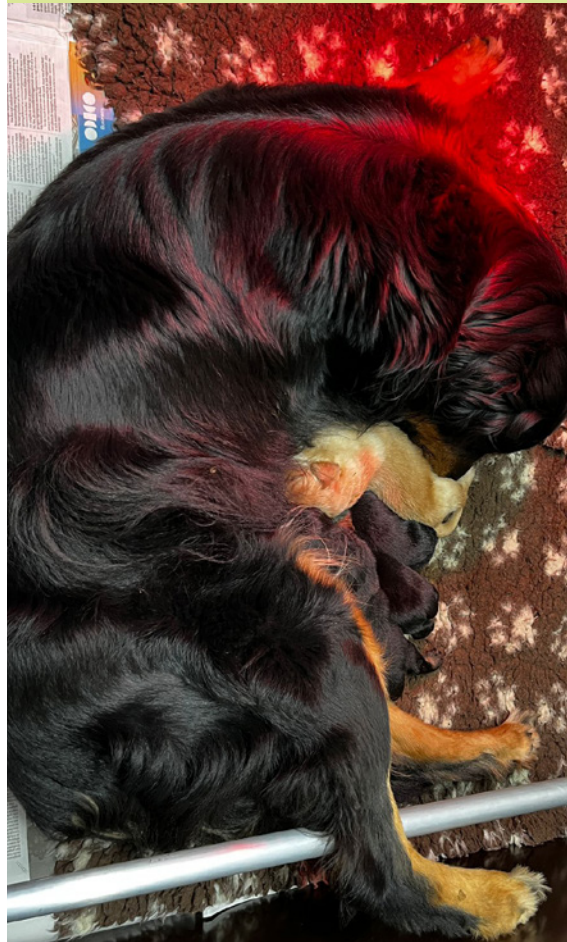
Bij ons in de Hovawart Bond Nederland zijn oogtesten (nog) niet verplicht omdat deze in onze bloedlijnen, voor zover wij dat weten, niet voorkomen. Wij focussen voorlopig op de volgende genetische afwijkingen: degeneratieve myelopathie (DM), schildklier, vachtkleur en hartafwijkingen in de risicolijnen. We houden nationale en internationale ontwikkelingen wel nauwlettend in de gaten. Mogelijk dat onze strategie op basis hiervan op korte of langere termijn nog herzien zal worden

Paarden

De Hovawart is een werkhond. Dat is me ooit verteld en dat ben ik zelf ook gaan zeggen. Maar wat houdt dat werk dan precies in? Ze is een erf-bewaker, die is makkelijk; klopt, daar hoeven we niet veel woorden aan vuil te maken. Jagen ook wel, althans het jachtinstinct lijkt onmiddellijk in werking als de katten versnellen of ik een kip moet vangen. Dan staan ze op scherp en willen maar wat graag helpen. Ooit vloog een Hovawart van me op een vos af die ook kippen wilde vangen. Pas twee uur later was ze terug, tong op de grond, vacht vol prikkels en zand, en uitgeput. Een jager was ze. Een trotse.

Speuren; ook zo'n werkdeugd die onze honden krijgen toebedeeld. Ik moet wel eerlijk zeggen dat ik daar niet veel aan heb. Toen ik mijn dure zonnebril kwijt was lieten mijn honden het behoorlijk afweten en als ik ze vraag waar ik mijn autosleutels heb laten slingeren doen ze ook snel of ze me niet begrijpen. Beschermen doen ze wel. Is het niet vanwege hun voorkomen, dan wel met hun duidelijke communicatie. Een van mijn Hovawarts in het verleden liet Kees van Gorp, die bij een oefening met een stok zwaaide en me toeschreeuwde - ondubbelzinnig weten dat ze zou ingrijpen. Daar was geen twijfel nodig. Maar je kunt de Hovawart toch vooral een werkhond noemen omdat de meeste werkwoorden op hen wel van toepassing zijn... Eten voorop, zeg maar schrokken. Stelen ook en rennen. Grommen, chagerijnen, slijmen, blaffen, piépen, pissen. En wat dacht je van stoeien, zwemmen, spelen, springen, zuchten, snurken, kwijlen, luisteren. Gráven, godbetere... trekken, dúwen. Maar ook knuffelen, manipuleren, intimideren, kwispelen. En wandelen, snuffelen, vangen, halen, volgen, léiden. NÓóit zal ik meer twijfelen, wat een werkpaarden! Daar kunnen wij nog wat van leren!

Geboren

Op 21 oktober is het Houwaert's U2-nestje geboren. U2 staat niet voor de bekende band maar in de vele jaren dat Kees van Gorp actief fokt met de Hovawart heeft hij nu voor de 2e keer de beginletter U van het alfabet.

De combinatie van Houwaert's Lady Gaga (Laska) en Prinz Leopold von der Diamandenen Aue.

Geboren zijn 1 blonde reu, 1 zwart/blonde reu, 1 blonde teef en 2 zwart/blonde teven.

Onderzoeksuitslagen:

Houwaert's River HDA, D-locus D/D, DM N/A

Houwaert's Sijda HD A

Houwaert's Saida Next Generation HD B

Houwaert's River

Houwaert's Sijda

Houwaert's Saida

Houwaert's Lady Gaga (Laska) is weer moeder geworden

Kees van der Sar

Het was ongeveer begin van deze zomer dat Kees van Gorp het gesprek met ons aanging over het eventueel opnieuw inzetten van onze Laska voor een dekking. Na enkele gesprekken met Kees gevoerd te hebben en de positieve ervaringen die wij in het verleden hebben opgedaan met Laska overwegende, besloten we om zijn voorstel te aanvaarden. Zoals we van Kees gewend zijn, probeert hij altijd een juiste match te vinden voor het

dekken van een teef. Dat is niet altijd even simpel, maar na enig denkwerk en gesprekken met de dekreueneigenaren is de keus gevallen op Prinz Leopold von der Diamantenen Aue. Zelf heb ik vorig jaar Prinz Leopold mogen ontmoeten op de Hovawartausstellung van de Ostdeutscher Hovawart Club e.V. (OHC e.V.). Een prachtige Hovawart van 4 jaar jong, woonachtig in de buurt van Berlijn, met al enige dekervaring.

En dan, het goede bericht van Jolanda dat Laska haar eerste druppels bloed heeft gemorst op de vloertegels van onze woonkamer. Een paar dagen erna hebben we Laska naar Kees gebracht in verband met de progesteronbepaling om hiermee het juiste dektijdstip vrij nauwkeurig te kunnen bepalen. Ook hadden wij onze eigen vakantie gepland in deze periode.

Kees had ons gevraagd mee te rijden naar Berlijn, om zo meer

betrokken te zijn bij het gebeuren. Echter het energieniveau van Jolanda was op dat moment wederom zo laag, dat zij besloot de lange en energieverslindende heen- en terugreis naar Berlijn niet samen met ons te ondernemen. Haar besluit was niet makkelijk, maar rekening houdend met het feit dat we twee dagen na de dekking op zomervakantie zouden gaan, een juist besluit.

Op woensdag 20 augustus was het zover. Kees stond in de ochtend van deze mooie dag om 10:00 uur bij ons in Rotterdam op de stoep, samen met Laska. Mijn koffer stond al dagenlang gereed, na een bakkie Rotterdamse pleur konden we de reis direct beginnen. De reis verloopt gelukkig uitstekend, zonder enige file, niet aan de grens maar ook niet in Duitsland. Inmiddels hebben we allebei trek gekregen, en we besluiten voor de lunch iets lekkers te nuttigen langs de autobaan. Voor mij een 'Currywurst mit Pommes', voor Kees een 'Eisbein (Hachse) mit Sauerkraut', met een colaatje erbij. We brengen ook nog een bezoek aan Anke Falck, al jaren een goede

vriendin van Kees en Fokcommissaris van de OHC e.V., waarna we om ongeveer 20:15 uur arriveren op de plaats van bestemming. We worden hartelijk ontvangen door Marco en Denise. Prinz Leopold staat achter in de tuin al zeer enthousiast met een kwispelende staart te blaffen, alsof hij al weet waarvoor wij komen. We halen Laska uit haar bench en lopen met haar naar de reu. Hij is nu helemaal door het dolle heen, het 'feestje' kan beginnen, denkt hij waarschijnlijk. Na enige tijd is Kees tevreden over de dekking en de honden worden weer van elkaar gescheiden.

Dan is het tijd voor de inwendige mens. Er staat een uitgebreide maaltijd voor ons klaar. We genieten enorm van al het lekkers, de stilte om ons heen (behalve dan af en toe het geblaf van een van de vier Hovawarts die hier op het terrein aanwezig zijn) en we praten wat na over onze reis, de dekking en het leven hier in Duitsland. Het was een lange en vermoeiende dag, we besluiten om naar ons hotel te gaan. Ik verzorg Laska en daarna

gaan we naar bed, tenslotte is het morgen weer vroeg dag voor een tweede dekking. Onze wekker loopt om 06:45 uur af. We hebben om 07:30 uur afgesproken omdat het voor Marco en Denise een gewone werkdag is. We zijn op tijd en starten direct met de dekking. Ook de tweede dekking verloopt naar wens. Denise is inmiddels vertrokken naar haar werk. Wij ontbijten gezellig met Marco; verse broodjes, overheerlijk beleg en met een prima kop koffie erbij. Na enige tijd zijn onze buikjes goed gevuld om de terugreis te kunnen aanvaarden.

Om 08:30 zoeven we op ons gemakje over de smalle landweggetjes weer richting de autobaan. Maar voordat we de autobaan opdraaien, doen we nog even wat inkopen in een vestiging van Kaufland, tenslotte blijven we Nederlanders! Toch? Met een niet al te lange vertraging vervolgen we onze reis richting Nederland.

De terugreis verloopt ook bijzonder goed, wederom geen files. We hebben wat tijd over om goede bekenden van Kees te bezoeken; zij wonen net over de grens boven Oldenzaal. Om 19:30 uur zijn we weer veilig aangekomen in Rotterdam. Om de dag gezellig af te sluiten nodigen we Kees uit om te gaan 'chinezen'. Dat is niet tegen dovemansoren gezegd. We praten wat na en dan wordt het tijd voor Kees om samen met Laska terug te rijden naar Tilburg.

De bevalling

We missen onze Laska enorm. Na onze zomervakantie bezoeken wij haar met regelmaat. Na ongeveer vier weken gaan we samen met Kees naar de dierenkliniek in Best voor een echo. Volgens arts Erik blijken er 5 à 6 puppy's in de buik van Laska te groeien. Kees is tevreden en we rijden met

een goed gevoel weer terug naar Tilburg. De kraamkamer wordt inmiddels in gereedheid gebracht door Hetty. Zij ondersteunt Kees tijdens de gehele periode dat Laska in Tilburg is; het traject voor de bevalling, tijdens de bevalling en na de bevalling tot en met het overhandigen van de puppy's aan de nieuwe eigenaren. Ruim een week voor de bevalling mag Laska naar de kraamkamer om alvast aan haar nieuwe omgeving te wennen. We blijven Laska met regelmaat bezoeken, ze gedraagt zich voorbeeldig volgens Kees. Haar eetlust begint de laatste week voor de bevalling ongekende vormen aan te nemen!

Het is inmiddels 21 oktober, wij hebben net genoten van de avondmaaltijd en zijn aan het uitbuiken op de bank. Dan gaat Jolanda's mobiel luid rinkelen. Het is meneer Van Gorp met maar één melding; de bevalling gaat vanavond plaatsvinden, direct naar Tilburg komen. We schieten uit onze luie houding en rijden binnen een paar minuten onze woonwijk uit. Gelukkig is het niet druk op de weg, we zijn binnen het uur bij Kees. Met een gezonde spanning parkeren we onze auto op het binnenterrein van Kees' mooie locatie. Kees staat ons op te wachten. Nadat we uitgestapt zijn, roept Kees direct, jullie zijn te laat, alle puppy's zijn al geboren! Gelukkig was dit een grapje, maar Laska had al wel flinke weeën. We gaan snel bij Laska kijken, ze doet het heel goed als aanstaande moeder. Om de spanning wat te verlagen, drinken wij een kopje koffie, samen met Kees.

En dan, rondom 20:00 uur geeft Hetty aan dat de eerste pup geboren gaat worden. We haasten ons naar de kraamkamer en zijn net op tijd. Volgens Kees is de eerste pup een prachtige zwart-blonde reu. De

bevalling verliep niet probleemloos. Kees heeft heel veel ervaring en kreeg de pup toch door de moeilijke start. Na ruim vijf kwartier volgt de tweede pup, een blonde teef. Helaas laat de volgende pup lang op zich wachten, het is inmiddels bijna middernacht, voordat de derde pup ter wereld komt. Laska blijft weeën houden, maar de weeën zijn niet sterk genoeg en je ziet dat zij inmiddels al heel wat energie heeft verbruikt. Ze doet enorm haar best, maar er komen geen puppy's meer uit haar buik.

Het begint inmiddels al iets licht te worden buiten. Kees besluit om de dierenkliniek in Best te bellen. Om 08:00 uur staan we met z'n drieën en Laska voor de deur van de kliniek. Hetty blijft in Tilburg om de geboren puppy's te verzorgen. We worden direct geholpen. Een weeënopwekker mag niet baten, waardoor de arts besluit om de overige puppy's via een keizersnee geboren te laten worden. Door zeer kundig handelen van de arts en haar assistentes, worden er nog 2 kerngezonde puppy's geboren.

We rijden binnen het uur weer terug naar Tilburg. Hetty wacht in spanning op de komst van de laatste 2 puppy's. Laska, met de twee puppy's, wordt snel herenigd met de overige drie geboren puppy's. Het is een prachtig gezicht, Laska met haar vijf puppy's in de werpkist. Laska oogt weer rustig en begint direct haar kroost te verzorgen. Wij zijn inmiddels min of meer uitgeput. Na een heerlijk ontbijt bij Kees rijden we met een goed gevoel terug naar Rotterdam. Het voelt net of wij ook weer papa en mamma geworden zijn. 🐾

Populatieverbreding

Kees van Gorp

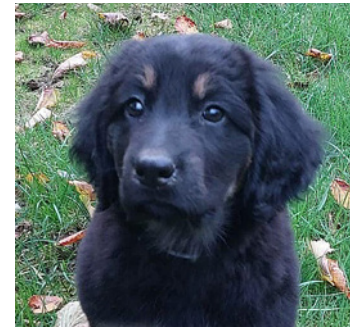
De laatste maanden hebben we er haast niet omheen gekund. Onze media-aandacht en zelfs onze dagelijkse gesprekken gingen haast uitsluitend over de politieke wanhoop en de ontevredenheid over de Nederlandse politiek. Aanval over aanval, belediging na belediging..... Fatsoen was vaak ver te zoeken. Dan nog maar eens denken aan de tijd die

gaat volgen. Ooit zal toch een moment moeten komen dat de politici ervoor moeten zorgen dat het noodzakelijke samenwerken mogelijk is. Ook in het verenigingsleven is het heel vaak dat de doelstellingen niet behaald kunnen worden, omdat andersdenkenden belemmerd worden door boycotten of 'oud zeer'. Het doel, een goede en gezonde Hovawart,

hoort behaald te worden door het uitwisselen van fokdieren (b.v. dekruen), behaalde resultaten en overige informatie. Ook met een vereniging of individuele fokker die andersdenkend is of die zijn eigen visie heeft, uiteraard wel in het belang van het ras en overeenkomstig de rasstandaard. Helaas blijkt dat dit niet altijd zo eenvoudig is. Ook wij krijgen van tijd tot tijd te maken met verenigingen die het samen wel vaak eens zijn en zich manifesteren als een eenheid, waardoor het voor onze vereniging haast onmogelijk wordt om onze lijnen uit te breiden. Mede daarom heb ik eerder geschreven dat we nieuwe lijnen nodig hebben. We bevinden ons

in een positie die ons dwingt scherp te blijven. Hieraan hebben we de afgelopen periode hard gewerkt. Ook in de toekomst blijven we hieraan werken. Met het bestuur en onze fokkers staan we voor deze doelstelling.

Uit het buitenland importeerden we andere lijnen en ook was er een geslaagde dekking met een Duitser. We hebben nu gevarieerder genetisch materiaal en we hopen dat dit in de toekomst succesvol kan worden ingezet in de fokkerij. Dank aan de mensen die zich inzetten voor de verbreding van de genenpool. We blijven trots op onze lijnen en de door onze honden behaalde resultaten.

HET IS ER!

Lang naar uitgekeken, maar eindelijk: **Het is er! Vanaf 13 december a.s. is het boek De Hovawart van Kees van Gorp verkrijgbaar.**

Het boek verschijnt in een gelimiteerde oplage op grootformaat met daarin heel veel prachtige foto's. Het is uitgevoerd in full colour met hardcover en leeslint en telt ruim 250 pagina's. Het boek staat bol van informatie over de Hovawart, o.a. over het karakter, de gezondheid, de opvoeding en zijn historie. U vindt hierin waardevolle tips en actuele wetenswaardigheden.

Bij de echte hovawartliefhebber mag dit naslagwerk niet in de boekenkast ontbreken. Hoewel.... bij velen zal het voortaan vast binnen handbereik liggen om dingen op te zoeken of gewoon in te grasduinen en te genieten van de vele foto's.

U kunt het boek vanaf nu bestellen via e-mail: kees1962@hotmail.com

Na ontvangst van uw bestelling ontvangt u een betaalverzoek van € 47,50 per exemplaar, exclusief verzendkosten.

Tijdens de lesdagen of op afspraak kan het boek ook opgehaald worden op de locatie Lovense Kanaaldijk 40 in Tilburg.

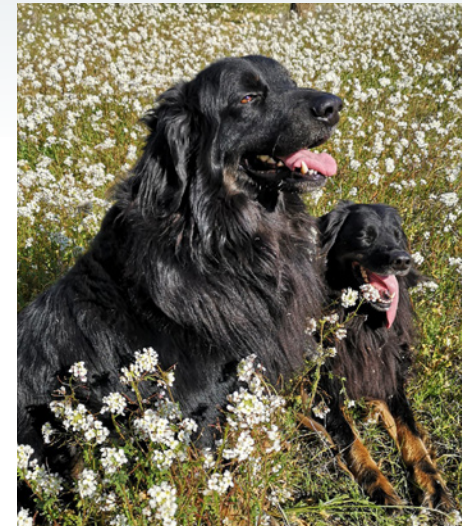

Scan de QR-code voor meer informatie

Good Old Hovi

Eens een Hovawart, altijd een Hovawart.

In het zomernummer van het ledenblad stond een artikel van onze voorzitter (Good Old Hovi) waarin hij verslag doet van een bezoek aan één van de honden die door hem zijn gefokt. Omdat wij (Eleonora en Gert) onze eerste hond ook bij Kees kochten, leek het mij leuk om ons verhaal te doen. Kees vroeg mij evenwel zelf een artikel te maken over ons bevinden met de Hovawart, aan welk verzoek ik graag voldoe. Bovendien is het ook wel eens goed, Kees met zijn werk te complimenteren, wat hij als voorzitter bezwaarlijk voor zichzelf kan doen!

stip bovenaan een Hovawart met als goede tweede de Kuvasz: een witte Hongaarse Herdershond. Door diverse deskundigen werd afgeraden de twee pups tegelijkertijd te laten opgroeien; beter zou het zijn eerst één hond te nemen en zodra deze enigszins gewend was de tweede aan te schaffen. Zogezegd zo gedaan.

Reden dus om naar Kees van Gorp te reizen en daar kennis te maken

met het D-nestje van de Houwaert's; iedereen die met Kees te maken heeft (gehad) weet dat hij bepaalt welke hond 'past' bij de toekomstige baas, ook al lijkt het dat je zelf kan kiezen. Het werd een prachtige reu (zwart/blond) die wij Davidoff noemden. Enkele maanden daarna togen wij naar de fokster van de Kuvasz die toevalligerwijze vlak bij ons in de Beemster woonde. Daar hadden wij eerste keus; wij kozen voor een forse teef die wij Luska noemden.

Toen wij begin deze eeuw besloten een monumentale boerderij in de Beemster te kopen, stond dadelijk vast dat tegelijkertijd met de verhuizing naar deze idyllische plek minstens één maar liever twee (erf) honden hoorden. Omdat de verbouwing en het vergunningstraject (omdat het een monument betrof) meer dan een jaar duurden hadden wij ruim de tijd een weloverwogen keuze te maken. Uiteindelijk werd het een gedeelde keus: met

met het D-nestje van de Houwaert's; iedereen die met Kees te maken heeft (gehad) weet dat hij bepaalt welke hond 'past' bij de toekomstige baas, ook al lijkt het dat je zelf kan kiezen. Het werd een prachtige reu (zwart/blond) die wij Davidoff noemden. Enkele maanden daarna togen wij naar de fokster van de Kuvasz die toevalligerwijze vlak bij ons in de Beemster woonde. Daar hadden wij eerste keus; wij kozen voor een forse teef die wij Luska noemden.

>>

wilden vergeten door een tweede Hovawart te zoeken. In Nederland was er op dat moment geen nestje te vinden zodat wij naar Bremen gingen om Chloë op te halen. Weer een teef en weer zwart/blond. Davidoff wilde daar aanvankelijk weinig van weten, maar na een paar weken sloten de twee 'eeuwige' vriendschap. Jarenlang hebben zij plezier gehad op het erf, al werden de schapen wel eens opgejaagd.

Davidoff moesten wij op 10-jarige leeftijd in laten slapen vanwege problemen aan de heupen; spelen kostte steeds meer moeite (en pijn) en zeker met twee honden is dat moeilijk te voorkomen. Dat was het moment waarop Kees weer in beeld kwam; hij had net de I-worp gehad, zodat wij vrij snel na Davidoffs overlijden Iggy Pop welkom mochten heten.

Wij hadden net een lange reis gepland door de Balkan met een off-road camper om in het wild te kamperen. Van alle kanten werden wij gewaarschuwd, maar met twee Hovawarts achterin voelden wij ons veilig. Overdag stal Iggy Pop de show: als pup van zes maanden een reis van 10.000 km door acht landen, werd hij overal warm onthaald. En nog steeds (inmiddels 10) is het een voorbeeldige hond. Chloë kreeg in het voorjaar van 2023 ademhalingsproblemen en de dierenarts kon niet – ook niet na uitgebreid onderzoek – achterhalen wat het was. Tijdens een strandwandeling ontmoetten wij een stel dat ook Hovawarts had, wat altijd een leuke ontmoeting oplevert. Al na een paar minuten werd door hen geconstateerd dat Chloë aan een stembandverlamming leed. Voor ons volkomen nieuw maar ook een grote schrik. Daarmee geconfronteerd constateerde de dierenarts dat de diagnose van de 'leken' juist was en raadde ons een operatie af. Te zwaar en mogelijk kans op herhaling; met Pasen 2024 hebben we haar met veel verdriet in moeten laten slapen.

Beide honden groeiden dus tegelijkertijd op en waren echte 'Boerderij-honden' die overdag -en desgewenst 's nachts- buiten waren, en weer of geen weer losliepen op het grote erf. Omdat Davidoff ruim een half jaar ouder was – en bovendien een reu- was het duidelijk wie aanvankelijk de baas was. Dat veranderde toen de Kuvasz groeide en groter werd dan Davidoff, maar die bovenal door haar karakterologische eigenschappen de Hovawart ging domineren. Hevige gevechten vonden in de paardenstal plaats, met als resultaat dat de reu het onderspit delfde en de Kuvasz de baas van de twee werd. Op zich niet erg, zij het dat beide honden samen nooit meer leuk met elkaar omgingen. Het was meer gedogen dan vriendschap. Voor de Hovawart minder leuk maar voor ons zeker ook. Wij hadden ons dat heel anders voorgesteld!

Op een kwade morgen lag de Kuvasz dood in de stal, ten gevolge van wat (later bleek) een maagtorsie. Nog maar zes jaar oud. Ondanks het lastige karakter van deze hond was het toch een enorme teleurstelling, die wij snel

Ook toen was er in Nederland geen nestje beschikbaar maar wij wilden toch graag een vriendinnetje voor Iggy Pop; en uiteraard een Hovawart! Ditmaal voerde de reis naar Italië waar nog één teef bij een fokster was die inmiddels drie maanden oud was. De foto's beloofden veel goeds. Na een overnachting in de echtelijke sponde van het stel reden wij daags daarop terug met een pup in de bench. Iggy Pop moest er niets van hebben, maar na een maand was de vriendschap beklonken. De Italiaanse heeft de schoonheid van Sophia Loren, de verleidingskunst van Gina Lollobrigida en de geslepenheid van Berlusconi. Ga die maar eens opvoeden!

Maar het is gelukt en de twee zijn onafscheidelijke maatjes. Iggy Pop inmiddels dus 10 en Hoody (zo hebben wij haar genoemd) 2 jaar oud. Een geweldig koppel dat alles van elkaar kan verdragen en tolereren. Nooit één probleem gehad met onderlinge ruzies. De rolverdeling is helder: de grote sterke Iggy Pop is de baas, maar kan juist door zijn natuurlijke gezag eenvoudig corrigeren.

Reizen met de honden is geen enkel probleem; wij rijden geregeld naar onze finca in Spanje, waar de honden vrij (dag en nacht) op de olijven/amandelboomgaard van 6,5 hectare, zonder hek of omheining, rondlopen. Nooit lopen zij weg en altijd waaks. Als de maan over het dal schijnt, liggen ze beide op het terras te waken. Een uil wil de rust wel eens verstoren, waarna ze onheilspellend blaffen. Wij hopen dat ze nog lang samen kunnen zijn, al krijgt Iggy Pop wel ouderdomsverschijnselen. Maar de jeugdige Italiaanse verleidster houdt hem jong. Henry Ford schijnt ooit bij de massaproductie van de bekende T-Ford gezegd te hebben: "Je kan hem in elke kleur bestellen, als het maar zwart is." Parafrazerend op deze gevleugelde uitspraak zeggen wij: "Je kan elke hond kiezen, als het maar een Hovawart is."

Eleonora Vlekke, Gert Kramer

Houden honden van muziek?

Christel van de Westelaken

Kan een hond van muziek houden. NOU EN OF!! Net zoals muziek invloed kan hebben op jouw gemoed, kan die dat ook hebben op het gemoed van je hond. Zet je hardrock aan dan kan hij geagiteerd, vijandig of gespannen reageren, misschien zelfs gaan blaffen.

Bij klassieke muziek of jazz kunnen honden een ontspannen gevoel krijgen. Wist je dat er ook afspeellijsten bestaan voor je hond? In 2010 gaven Lou Reed en Laurie Anderson zelfs een concert voor honden!!

Honden houden niet van hoge tonen

Hondachtigen hebben een scherper gehoor dan wij, mensen. Ze kunnen lage frequenties waarnemen van 16-20 Hz en hoge frequenties van 70.000 tot 100.000 Hz. Ter vergelijking: het menselijk oor kan lage frequenties horen van 20 tot 70 Hz en hoge tot 20.000 Hz. Honden hebben een kleiner kopje dan de mens. Hoe groter de kop, hoe lager de frequenties die een zoogdier kan waarnemen. Daarom worden bepaalde geluiden -waaraan wij gewend zijn- vergroot en worden ze ongemakkelijk voor de hond.

Als je ooit een rookmelder in je huis hebt horen afgaan, begrijp je hoe onaangenaam het voelt om die constante krijs in je oren te hebben. Dit is hoe hoogfrequente geluiden klinken voor honden, dus je vermijdt best de hoge klanken van Mariah Carey of Whitney Houston. Techno-muziek kan daarentegen wel werken. House en zware baslijnen zijn dan weer iets om te vermijden, maar je hond kan misschien wel genieten van trance en zeker de langzamere nummers van dit genre. Zolang er geen hoge, repetitieve pieptonen in het nummer voorkomen, zou het prima moeten zijn. Maar bovenal, onderzoek tonen aan dat honden vooral van rustgevende klassieke muziek houden.

Rustgevende of klassieke muziek is de favoriete muziek van honden

Honden met verlatingsangst, angst voor onweer of honden met dementie zijn honden die hulp nodig hebben bij het inslapen of het omgaan met stress. In een studie uit 2002 ontdekten wetenschappers dat klassieke muziek het meest rustgevend is en het best werkt als anti-stressmiddel en middel tegen angst.

De langzame, vredige melodie van Beethovens pianosonate helpt honden een rusteloze avond door te komen en te kalmeren. Studies tonen aan hoe opvangcentra en dierenartsklinieken zachte klassieke muziek of harpgeluiden gebruiken om bange en zieke honden te troosten. Als honden zich op iets anders kunnen concentreren, zoals op muziek, helpt het hun fysieke en mentale welzijn. Het waren de medewerkers uit dierenasielen die als eersten vroegen of honden van muziek houden en of er een manier was waarop ze muziek konden gebruiken als hulpmiddel. Dit leidde tot een aantal onderzoeken op dat gebied. Men ontdekte ook dat reggae rustgevend en aangenaam kan zijn om naar te luisteren.

Sommige honden genieten van het geluid van pratende mensen

Muziek is door mensen uitgevonden. Het is dus heel begrijpelijk dat sommige dieren er niet van genieten, welke muziek je ook laat horen. Gedomesticeerde honden houden meer van interactie met hun baasje. Als jij niet thuis bent, wacht hij geduldig en vraagt zich af wanneer je terugkomt om te

vertellen wat voor een brave hond hij is. Reageert jouw huisdier niet goed op muziek of geluidsapparaten, probeer dan eens de televisie op een laag volume aan te zetten, op televisie wordt meer gepraat.

Elke hond is anders

We kunnen concluderen dat honden inderdaad houden van muziek, maar ze zien muziek niet op dezelfde manier als wij, mensen. Als je wil dat jouw hond zich ontspant op een deuntje, kies dan iets rustigs en neem de tijd om je hond te observeren, hoe ziet zijn lichaamstaal eruit als je bepaalde liedjes laat horen. De oren en het gezicht van je hond mogen niet gespannen zijn, en je wil natuurlijk niet dat hij zich zenuwachtig gaat gedragen of hetzelfde gedrag vertoont als wanneer hij bang is. Als de muziek ervoor zorgt dat je hond rondloopt, zeurt of probeert zich te verstoppen in een andere kamer, dan moet je ongetwijfeld iets anders proberen. Wat voor het ene huisdier werkt, werkt misschien niet voor het andere, dus geef niet op als iets niet meteen lukt.

Bron: hondenwereld (bewerkt)

Jongehondendag A-worp familie Jansen

Kees van Gorp

Op 25 oktober 2025 vond de jongehondentest plaats van het eerste door de familie Jansen gefokte nestje. Van de tien geboren pups kwamen er slechts zes naar de test. Ook de reu en de teef van het nestje waren er. Als bestuur hopen we natuurlijk altijd de complete nesten te zien om een zo goed mogelijk beeld van het gehele nest te krijgen. Getest wordt er op gedrag en er wordt ook een beschrijving van het uiterlijk gegeven. Naast de personen die de hondjes controleren en beschrijven is er een team dat zich inzet voor de verschillende testonderdelen.

Voor de fokkers, maar zeker ook voor de vereniging, is het resultaat van de test belangrijk. Heeft de test gebracht wat je hoopt of zijn er juist dingen waarop je niet gehoopt had? Sam en Clasina Jansen waren met hun dochter en schoonzoon, die de baasjes van een van de pups zijn geworden, al vroeg aanwezig. Het complete testteam was er om 8:30 uur en in een vlot tempo werd alles wat nodig is, klaar gezet. Alle pupeigenaren en familie werden hartelijk ontvangen en de familie Jansen had zéér goed voor de inwendige mens gezorgd.

Het testteam, de beoordelaars, de puppyfamilies, iedereen kon voor de regenbuien genieten van de lekkernijen.

De pups vonden het allemaal erg spannend, maar toch ook wel weer gezellig. Van de eigenaren kreeg ik al berichten dat ze de testdag leuk, gezellig en heel leerzaam vonden.

Een korte algemene gedragsbeschrijving:

In de kring en de steeg van vreemde mensen zijn de honden van weinig gereserveerd gedrag tot sterk gereserveerd. Een van de teefjes reageert zelfs angstig. Bij de akoestische prikkels reageren de honden zoals gewent. Bij de optische prikkels waren de honden van licht gereserveerd tot sterk gereserveerd. Een van de honden reageerde erg gespannen, zo gespannen dat hij zijn ontlasting liet 'lopen'. De eigenaar herkende dit gedrag en ging hier zeer goed mee om.

Een van de teefjes heeft een ontspannen test gelopen. De blonde reu was op alle testonderdelen snel ontspannen. Speurneuzen waren het allemaal. Sommige eigenaren kregen tips hoe met bepaald gedrag om te gaan.

Een korte algemene exterieurbeschrijving:

Er is er een groot verschil in het exterieur. Zo was er een variatie van een blonde reu, een

mooie stoere verschijning, en bijvoorbeeld een heel mooi afgetekende middelgrote reu en een mooie nu nog wat fijnere zwarte reu. Alle drie heel verschillende, maar wel leuke verschijningen. Alle honden, met uitzondering van de blonde reu hebben nu nog wat weinig borstontwikkeling, zowel in front als qua diepte en omvang. Er zijn nog geen gebitsafwijkingen geconstateerd. Wel zijn er twee honden met te veel gebitselementen (P1)

Honden hebben wat weinig hoekingen in de achterhand en zijn voor ook wat steil. Er zijn geen ernstige foute geregistreerd. De eigenaren is gevraagd om lid van de vereniging te worden of te blijven. Alle aanwezige eigenaren hebben toegezegd.

Na het officiële gedeelte was er tijd om nog wat te spelen op het trainingsveld. De baasjes konden genieten van heerlijke broodjes en een lekker kopje vers gemaakte soep van Sam. Lekker gemaakt Sam! Voldaan en hopelijk met een tevreden gevoel ging iedereen weer naar huis!

Het bestuur van de Hovawartbond

Toen wij de Hovawartbond met een paar zeer enthousiaste mensen oprichtten, hebben we heel zorgvuldig gekozen voor een aantal belangrijke punten in onze statuten. Een van deze punten is dat we als bestuur kunnen kiezen wie welke functie kan bekleden. Democratisch wordt een bestuurder gekozen. Dit gebeurt op de ALV (Algemene Ledenvergadering). In de samenstelling van de functies hebben de bestuursleden dus wel de vrijheid om onderling te bepalen wie welke functie mag vervullen. Dit geeft voor ons als bestuur en zeker ook voor de vereniging meer rust.

Helen van der Sluis heeft de functie van secretaris langzaam kunnen gaan overnemen van Kees van der Sar, die nu de functie van vice-voorzitter heeft. Hij zal de website en het digitale fotoarchief gaan onderhouden. Christel van de Westelaken zal zich nog meer bezig gaan houden met de activiteiten. Camiel Daamen blijft penningmeester en verantwoordelijk voor de ledenlijst. Hetty Slaats zal zich blijven inzetten voor het clubblad en de databank fokkerij. Ikzelf zal fokkerij en internationale contacten bijhouden. Uiteraard bestaat dit bestuur al zo lang in deze samenstelling, omdat we elkaar helpen en aanvullen. Hierdoor is er een stabiele, rustige bestuursvorm.

Kees van Gorp, voorzitter

